

ANNE
 DE VRIES UTA
 KARL EISENREICH
 NAWROT LEI
 SAITO
 RODERICK
 HIETBRINK NHAT
 VU DANG
 TEMPORARY
 STEDELIJK
 (4)

LEI SAITO

KLIK VOOR
L'HISTOIRE DE DEBUT
DU MONDE, JUSQU'!
LA MOITIE

Lei Saito (1980) wilde in Parijs wonen. Ze was er nooit geweest, maar ze wist dat ze daar moest zijn. In haar geboorteland Japan volgde ze een universiteitsprogramma met vakken management, sociologie, Frans – heel interessant allemaal, maar niet 'het juiste'.

In 2003 vertrok ze met een beurs naar Parijs om curator te worden, dat was het plan. Ze begon aan een studie kunstgeschiedenis. Ze glimlacht. “Op dat moment was ik eigenlijk meer geïnteresseerd in moderne kunst. Iedere ochtend leek het alsof ik naar mijn colleges zou gaan. Ik nam de trein richting de universiteit – en heus, soms ging ik ook echt naar de les, hoor – maar vaak veranderde ik van perron en ging naar het Louvre, het Centre Pompidou en al die andere prachtige musea. Maandenlang liep ik in mijn eentje door Parijs. Ik was een beetje verloren, maar heel gelukkig. Achteraf denk ik dat het een heel goede manier van studeren was, ik trainde mijn blik.”

Één van haar schijnbaar willekeurige wandelingen bracht haar bij de Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts de Paris. “De deur stond gewoon open.” Diep onder de indruk van wat ze binnen aantroef, wist ze: dit is het. Ze deed toelating en werd aangenomen. Kunstenaars Annette Messager nam haar onder haar hoede, drie jaar lang werd ze volledig vrij gelaten. “Het is moeilijk te zeggen wat ik daar precies heb geleerd. Annette gaf nooit concrete adviezen, ze zei enkel: ‘Ga zo door.’ Alleen al de nabijheid van de grote kunstenaars die op die school rondliepen, werkte voor mij inspirerend. Het was als een droom. Alles kon. Ik maakte installaties en objecten waarvoor ik eten en wattenstaafjes vaak als materiaal gebruikte. Ik had sterk de behoefte mijn ideeën meteen uit te voeren, en vooral eten was altijd wel voor handen.”

Na de kunstopleiding rees de vraag: wat nu? “Nog steeds is het een mysterie voor me: geld verdienen, een galerie vinden. Hoe werkt dat?” Ze verstuurde aanmeldingen voor concours, residenties, expositieplaatsen. Zonder resultaat. “Ondertussen werd mijn werk steeds kleiner: kleine tekeningetjes, minuscule boekjes. Ik had geen studio – letterlijk geen ruimte.” Haar komst naar de Rijksacademie in Amsterdam bracht daar verandering in, zoals het een hoop in Saito's werk en leven veranderde. “Het was moeilijk. Ik hield zo van Parijs. Amsterdam was koud, de grachten waren bevroren. En het Nederlandse eten was zo raar! Het eerste jaar speelde zich alleen af in de academie en mijn huis. Ik kwam nergens anders, ik zag de stad niet.”

Caravane
Cinéma (2007)

Coton-tiges
architecture
(2008)

Winter Donut
(2010)

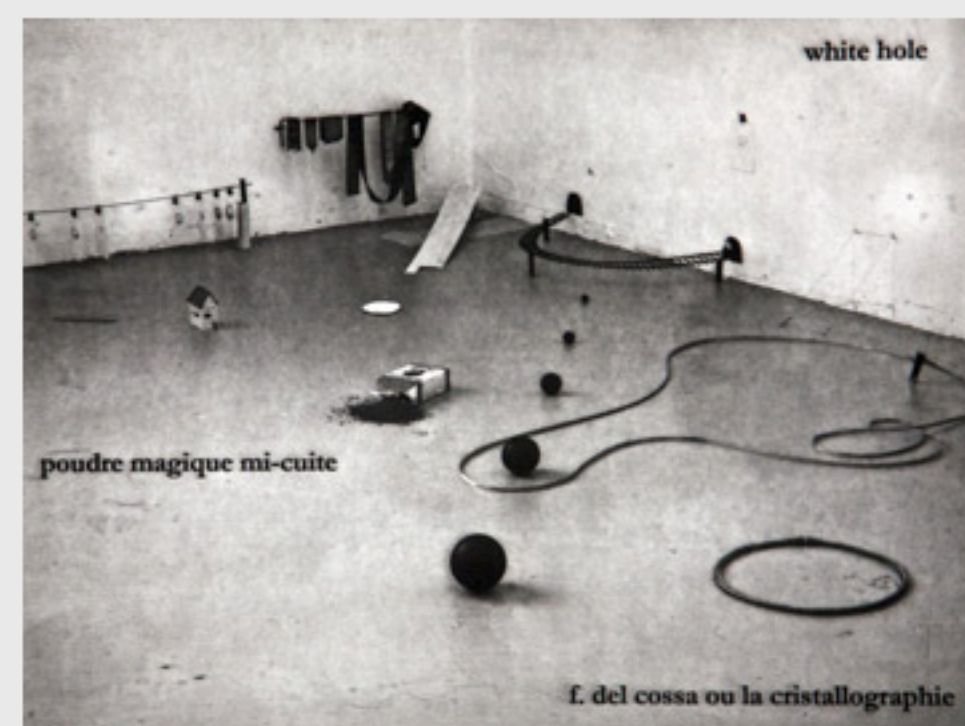
The Party (2010)

De kleine werkjes maakten plaats voor installaties en sculpturen. Van rustig en lieflijk gekleurd, veranderde haar werk in zwart. “Nee, niet depressief”, benadrukt ze. “Serieus. En écht. Voorheen was het doel van mijn werk een concept te visualiseren. Eerst kwam het concept, dan de rest. Ik maakte bijvoorbeeld een catalogus over zes internationale kunstenaars. Ik schreef biografieën over hen, en toonde foto's van hun werk. Het zag er allemaal heel mooi en echt uit, maar die kunstenaars bestonden helemaal niet. Het was allemaal fictie. De catalogus stuurde ik op als kerstcadeau naar 200 wereldberoemde curators. Ik wilde een statement maken over de manier waarop mensen met kunst omgaan. Ze zien een catalogus en praten over de expositie alsof ze erbij waren. In werkelijkheid hebben ze niets gezien.”

Het 'conceptuele gedoe' heeft ze tegenwoordig de rug toegekeerd. “Ik wil nu dat mijn werk op zichzelf staat, en niet de representatie is van iets anders. Ik weet dat het in de mode is: pas als je het begeleidende tekstje bij een kunstwerk leest, wordt het interessant. Maar dat is enkel het concept, het werk zelf 'doet' niets. Ik heb genoeg van die afstand. Als mijn werk voor niemand iets betekent, is het ook voor mij niet van waarde. Materialen zijn nu veel belangrijker, die spreken voor zich.”

De laatste jaren nam haar belangstelling voor moderne kunst af. De kunstgeschiedenis die haar in Parijs niet interesseerde, omarmt ze nu met enthousiasme. “Ik bekijk andere dingen. Ik ben veel naar Italië geweest, ik bewonder de vijftiende-eeuwse vroeg Renaissance Italiaanse schilders zoals Masaccio, Francesco del Cossa en Paolo Uccello. Ze hebben mijn werk erg beïnvloed. Soms vind ik in een Italiaans schilderij precies de sfeer die ik in één van mijn installaties wil oproepen, dit gebeurde bijvoorbeeld bij mijn installatie The Party. Soms is het andersom: dan zie ik in een schilderij objecten die ook in mijn werk terugkeren.” Nee, geen toeval, schudt ze haar hoofd. “Ik zie het als teken dat mijn intuïtie niet zomaar iets is.”

(CS)

Mode d'emploi /
détails (2011)

L'HISTOIRE DE DEBUT DU MONDE, JUSQU'A LA MOITIE

KLIK VOOR
LEI SAITO

Deze installatie bestaat uit objecten die herhaaldelijk voorkomen in Saito's werk: een klein huisje, een deegroller, een donut, een bal, een ei. "Dit keer wilde ik ze in serieuzer materiaal laten terugkomen", vertelt ze. "Voorheen gebruikte ik tissue, of papier – makkelijk materiaal. Ik wilde het echter maken. Ik koos albast, omdat ik die steen altijd al eens wilde gebruiken. Er zijn veel mooie voorwerpen van albast, de steen komt vaak voor in de verhalen van 1001 nacht." De objecten worden tentoongesteld op een zwart podium, dat lijkt te ontstaan uit de muur. "Intuïtief combineerde ik de albasten objecten met schoolbordzwart. Pas later ontdekte ik dat schoolbordkrijt hetzelfde materiaal bevat als albast, namelijk Calciumsulfaat (CaSO_4) – voor mij een bevestiging dat albast en schoolbord bij elkaar horen."

Het werk draagt de titel l'histoire de début du monde, jusqu'à la moitié. Saito schreef de titel in bladgoud op de muur. "Het verhaal van het begin van de wereld, tot aan het midden", verduidelijkt Saito. "Maar het mooie is dat 'histoire' niet alleen verhaal, maar ook geschiedenis betekent. Bovendien kunnen we ook lezen dat niet het verhaal, of de geschiedenis tot aan het midden is, maar het begin pas halverwege is. Ik vind het mooi dat er zoveel betekenissen zijn." De zin is de naam van het werk, maar ze is ook een kunstwerk dat op zichzelf staat. "Woorden zijn transparant, ze hebben geen fysieke betekenis. Door ze 'aan te kleden' in echt goud, is het alsof je een geest een jasje aantrekt. De woorden hebben nog steeds de symbolische betekenis, maar worden nu ook fysiek van waarde." De zin als onafhankelijk kunstwerk heeft ook een naam: Title. (CS)

L'histoire de début du monde,
jusqu'à la moitié (2011)
300 x 280 x 150 cm
Albast, schoolbordverf
Foto: Willem Vermaase

